

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Majchráka a sudcov JUDr. Jána Mihala a JUDr. Jany Serbovej v trestnej veci proti obžalovanému **R. O . a spol.**, pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí 27. novembra 2008 v Bratislave sťažnosť, ktorú podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špeciálneho súdu v Pezinku z 3. novembra 2008, sp. zn. PK- 1 T 14/2007 a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky **z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Špeciálny súd v Pezinku uznesením z 3. novembra 2008, sp. zn. PK- 1 T 14/2007, podľa § 79 ods. 3 Tr. por., na základe článku 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prepustil obžalovaných J. P., nar. X. a J. L., nar. X. z väzby na slobodu.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (v ďalšom iba prokurátor) sťažnosť.

V jej odôvodnení poukázal na to, že špeciálny súd svoje rozhodnutie odôvodnil najmä nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. apríla 2008 sp. zn. I. ÚS 134/08 vo veci R. N., ako aj následným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tošs 33/2008 z 22. októbra 2008.

V závere svojho rozhodnutia špeciálny súd konštatoval, že rešpektuje rozhodnutie najvyššieho súdu a právny názor vyslovený v tejto veci, keďže režim väzby u obžalovaných J. P. a J. L. bol totožný s režimom väzby u obžalovaného R. N. a neostávalo nič iné, len konštatovať, že lehota väzby obžalovaných J. P. a J. L. uplynula dňom 28. apríla 2007, a preto musel rozhodnúť o ich prepustení z väzby.

So závermi špeciálneho súdu sa prokurátor nestotožnil s poukazom na to, že v konkrétnej veci bola väzba naposledy v prípravnom konaní predĺžená do 28. apríla 2007 (vrátane obžalovaných J. P. a J. L.) a obžaloba bola podaná dňa 27. apríla 2007.

Celková dĺžka trvania väzby v prípade obžalovaných J. P. a J. L. nesmie prekročiť štyri roky (§ 76 ods. 6 písm. c) Tr. por.), z čoho polovica pripadá na prípravné konanie (§ 76 ods. 7 Tr. por.). Trestný poriadok, ktorý je účinný od 1. januára 2006 rozdelil trvanie väzby na časť týkajúcu sa prípravného konania a na časť v konaní pred súdom.

Podľa názoru sťažovateľa, lehoty trvania väzby plynú samostatne v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom. Nemožno akceptovať názor, že súdu začína plynúť lehota trvania väzby, na ktorú bola predĺžená naposledy v prípravnom konaní.

Platný Trestný poriadok nestanovuje súdu lehotu v akej má v prípadoch, kedy sa obžaloba predbežne prejednáva (§ 243 ods. I Tr. por.), rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby obvineného (§ 244 ods. 5 Tr. por.). Zdôraznil pritom, že súčasný Trestný poriadok neukladá súdu povinnosť predlžovať lehotu trvania väzby v konaní pred súdom.

Akceptácia názoru, že by mal prokurátor podávať obžalobu s takým časovým predstihom, aby mal súd objektívne možnosť včas rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby, aby zabezpečil kontinuitu väzby, by znamenala, že prokurátor by sa musel „dobrovoľne“ vzdať časti lehoty trvania väzby v prípravnom konaní aj napriek tomu, že mu Trestný poriadok túto lehotu priznáva bez obmedzení, v plnom rozsahu. Mohol by tak nastať prípad, že by prokurátor (najmä

v rozsiahlych trestných veciach) nesprávne „odhadol“ čas potrebný na rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby obvineného.

Čo sa týka časti odôvodnenia napadnutého uznesenia o tom, že je tu totožnosť režimu väzby obžalovaných J. P. a J. L. s režimom väzby obžalovaného R. N., sťažovateľ namietal, že tu špeciálny súd pri argumentácii nenáležite použil analogicky zásadu dobrodenia v súvislosti (beneficium cohaesionis), ktorá je však v súčasnej podobe výrazne zúžená oproti minulosti len na zmenu v prospech spoluobvineného z dôvodu porušenia jeho práva na obhajobu (§ 195 ods. 2 Tr. por.).

Sťažovateľ preto vyslovil názor, že v tomto prípade s poukazom na vyššie uvedené, došlo práve podaním obžaloby k neprerušenej kontinuite trvania väzby u obžalovaných J. P. a J. L.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie špeciálneho súdu a sám rozhodol o ďalšom trvaní väzby obžalovaných J. P. a J. L.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade sťažnosti prokurátora preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie, ktoré tomuto výroku napadnutého uznesenia predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu je celkom zrejmé, tak ako sa na to poukazuje aj v podanej sťažnosti, že k rozhodnutiu o prepustení obžalovaných J. P. a J. L. dospel po vyhodnotení rozhodnutia Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2008, sp. zn. I. ÚS 134/08 a na neho nadväzujúceho uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2008, sp. zn. 1 Tošs 33/2008, týkajúcich sa obžalovaného R. N.

Z uvedeného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, článku 5 ods. 1 dohovoru nemôže byť titulom pre držanie vo väzbe znamenajúce obmedzenie osobnej slobody len skutočnosť, že bola podaná obžaloba bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby výslovne konajúcim súdom rozhodlo ešte pred tým, než uplynie lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená.

Samotná skutočnosť, že vec bola stupená súdu, nie je podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky postačujúca na splnenie kritéria „zákonnosti“ väzby v zmysle čl. 5 ods. dohovoru a nemôže bez príslušného súdneho rozhodnutia odôvodniť ďalšie trvanie väzby

Ústavný súd Slovenskej republiky zároveň interpretoval súčasné znenie ustanovenia § 76 ods. 5 Tr. por. tak, že je povinnosťou všeobecného súdu rozhodnúť po podaní obžaloby ďalšom trvaní väzby najneskôr do uplynutia termínu posledného predĺženia väzby v prípravnom konaní. Bez takéhoto rozhodnutia totiž nemožno považovať väzbu za zákonnú, pretože táto sa nemôže zakladať iba na podaní obžaloby. Musí sa vždy opierať o rozhodnutie súdu.

V posudzovanej trestnej veci bola väzba v prípravnom konaní predĺžená naposledy do 28. apríla 2007 a obžaloba bola podaná Špeciálnemu súdu v Pezinku iba deň predtým, teda 27. apríla 2007.

Pokiaľ v takejto situácii pre krátkosť času nebolo možné, aby súd naštudoval a rozhodol o ďalšom trvaní väzby, potom mali byť obvinení prepustení z väzby. Inak povedané, prokurátor mal podať obžalobu s takým časovým predstihom, aby súd mal objektívne možnosť včas rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby, a tak zaistiť jej kontinuitu.

Ak podal obžalobu tesne pred skončením lehoty väzby v prípravnom konaní, musí počítať prepustením obvinených z väzby.

Záverom spomínaného nálezu Ústavný súd Slovenskej republiky dal do pozornosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (a tým aj ostatných súdov) skutočnosť, že v právnom

štáte, rešpektujúc postavenie a pôsobnosť všeobecných súdov a ústavného súdu je neprípustné, aby prepriaty interpretačný formalizmus zamedzil rešpektovaniu právneho názoru vysloveného Ústavným súdom Slovenskej republiky iba preto, že sa tento názor v rovnakých súvislostiach týkal nie tej istej osoby.

V uvedených súvislostiach nemožno súdu prvého stupňa vytknúť, že pri rešpektovaní už skôr uvedeného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky a naň nadväzujúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie z 22. októbra 2008, sp. zn. 1 Tošs 33/2008) rozhodol o prepustení obžalovaných J. P. a J. L. z väzby, pretože okolnosti týkajúce sa ich väzby boli de facto totožné s rozhodnutím o väzbe obžalovaného R. N., čo Ústavný súd Slovenskej republiky považoval za nesúladné s Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Špeciálny súd v uvedených súvislostiach neurobil nič iné než to, že rešpektoval závery nadriadeného súdu a názor Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na uvedené dospel k záveru, že sťažnosťou napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne, a preto sťažnosť prokurátora, ktorú proti nemu podal, ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 27. novembra 2008.

**JUDr. Juraj M a j c h r á k , v.r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíchová